

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Negy évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Egy évre . . . . . 3 kor.
Egyes szám ára . . . . . 10 fillér.

Hirdetések díja:
— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Földes Ede
könyvkereskedése
Beth'zn-utca 2. sz. alatt,
hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Nagyenyed, 1903 okt. 31.

Az országos szabadelvű párt a katonai kérdések tekintetében f. hó 30-án egységes megállapodásra jutott és ennél fogva ama híresztelések, hogy Apponyi gróf és számos híve kilépne a pártból, valótlanoknak bizonyultak. Három napon át tartott az alapos vita a kilenczes bizottság programja és Tisza István gróf designált miniszterelnök egyes módosításai felett. És a kilenczes bizottság programja ellenében nem hallzott ellenvetés, mert közelebb állott a nemzeti felfogáshoz, addig Tisza gróf módosításai úgy Apponyi grófnak, mint számos párttagban az első pillanatokban nem kis aggodalmat keltettek. Az igazságuk tartozunk azon megjegyzéssel, hogy ugyanaz a felfogás tükröződött vissza a vidéken is, még pedig olyan körökben, melyek nem tartoztak soha a volt nemzeti párthoz s a melyek Széll Kálmán beszédében foglalt magyarázat alapján az eredeti szöveget valják megfelelőbbnek. Helyes is, ha ezt a — kétségtelenül legilletékesebb magyarázatot — jól megjegyezzük a Tisza gróf magyarázatával együtt, ki szintén határozottan kijelentette, hogy a híresztelt jogfeladásról szó sem lehet, másfelől pedig nagy súlyt helyezett arra, hogy éppen Apponyi gróf és társai benmaradjanak a pártban, mint a kik a programpontokban jelzett vívmányok érdekében első sorban szállottak sikra s első ízben tüzet lobogóikra.

A magyar szolgálati és vezénnyelv kivételével elvi kifejezés alakjában benne van a programban mindaz, a mit vármegyénk törvényhatósági közgyűlése s a nagyenyedi választókerület szabadelvű partja kifejezésre jutott. A katonai jelvények közjogunk szerint fognak rendeztetni, — a katonai bíráskodásban a magyar nyelv érvényesül, — a honvédelmi miniszteriumhoz fog tartozni az eddig a közös hadügyminiszteriumhoz beosztott katonai ügyek egy része, — a magyar csapatok magyar tisztekkel fognak ellátni és e végből a tisztképzés meg fog magyarosítani, a hadsereg magyarul fog a magyar hatóságokkal érintkezni. De van ennél több is. Abban a hirhett, oly nagy felzúdulást keltő chlopii hadiparancsban kizárólagos felségjogról volt szó, ennek ellenében ki lesz mondva, hogy az 1867: XII.

t. cz. 11. §-ában jelzett katonai vezérlet, vezénylet és belszervezet tekintetében „az országgyűlésnek törvényhozó befolyása, mint minden alkotmányos jogra, erre nézve is fennáll”.

És vegyük mindezekhez, hogy ez az előterjesztés ő Felsége előzetes jóváhagyásával lett megállapítva, s akkor — Széll Kálmán szavai szerint — „azt, amit jónak, aránylag jónak, jobbnak, mint a mai helyzet. haladásnak, javításnak tekintünk“ a szabadelvű párt programját méltán üdvözlőnk lehet a jobb jövő reményében. És hogy e jobb jövő, a békes munka várva várt aldásos korszaka, be fog következni, azt Tisza István gróf komoly, erélyes, hazafias vezetésétől biztan várhatjuk; különösen ha az ellenzék túlzói is magukba szállva, lemondanak az obstrukció kárhözátos és hazánkra nézve végtelen károkkal járó folytatásától.

SZEMLE.

Az új kormány. Tisza István gróf kormányelnök következőleg alakította meg kabinetjét: Elnök és belügy: gr. Tisza István, pénzügy: Lukacs László, közoktatás: Berzeviczy Albert, földművelés: Tallian Béla, kereskedelem: Hieronymi Károly, horvát miniszter: Cseh Ervin.

Lemondások. Gróf Apponyi Albert a házelnökségről, Gullner Gyula a belügyi államtitkárságról lemondott. Az elsőnek utódául Perczel Dezsőt, Gullner utódául Kristóffy Józsefet emelgetik.

Tisza programja. Nyilvánosságra került a kilenczes bizottság program-tervezete és ezzel együtt a módosítások is, a melyeket Tisza István gróf javasol. Tehát most már mindenki a hiteles szöveg alapján alkothat véleményt magának egy program, mint a módosítások jelentősége felől. És a hiteles szöveg alapján konstatahatja a közönség, hogy milyen alaptalanok, perfidek voltak azok a gyanúsítások, a melyekkel obstrukciós oldalról Tisza gróf nagy sikerét kibebíteni, kompromittálni igyekeztek. Meg vagyunk győződve, hogy az orsz. szabadelvűpárton kívül a nemzet

tulnyomó többsége is teljes megalégedéssel, lelkesen fog sorakozni a nemzeti vívmányokat biztosító program körül, mely Tisza gróf módosításaival kormányprogrammá emelkedik. Főlöszleges most — mikor már a tények állanak a nyilvánosság előtt — foglalkozunk azokkal a rosszhiszemű ferditésekkel, miket ellenzéki lapok részint a designált miniszterelnök javaslatairól, részint a kilenczes bizottság magatartásáról szányra bocsátottak. Külön czáfolat nélkül is meggyőződhetik mindenki arról, hogy az a pokoli láрма, melyet ellenzéki lapok a módosítások fölött előzetesen csaptak, nem volt egyéb ámitásnál, mert Tisza gróf módosításai egyáltalán nem úgy szólnak, a hogy azokat nagy garal diffikultáltak. Azt is tudja ma már mindenki, hogy nem kevésbé volt koholmány az a hír, mintha a kilenczes bizottság „visszautasította” volna a designált miniszterelnök javaslatát. A tény ezzel szemben az, hogy a bizottság nagy többsége magáévá tette a pro-pozíciókat és éppen Tisza gróf kifejezett kívánsága értelmében járt el, a mikor ugy az eredeti elaboratumot, mint a módosításokat külön-külön terjesztette a párt plenuma elé.

A szabadelvűpárt katonai programja.

Az országgyűlési szabadelvűpárt folyó évi szeptember hó 28-án tartott értekezletén egy kilenczes tagu bizottságot küldött ki oly utasítással, hogy a katonai kérdésekre vonatkozó pártprogram-tervezetet készítsen és ezt terjeszse a párt értekezlete elé.

A kiküldött bizottság javaslatát a pártértekezlet elé terjesztette, mely némi módosításokkal a következő képpen állapította meg a szabadelvűpárt katonai programját:

1. A közös hadsereg jelvényei, melyek ma alkalmazásban vannak, nem felelnek meg az ország közjogi állásának, — ezért a jelvények kérdése közjogunknak megfelelően rendezendő.

2. A katonai büntető eljárás mielőbb terjesztessék az országgyűlés elé. — A szóbeliség és nyilvánosságra alapított eljárásnál a magyar állam nyelve érvényesi-

TÁRCSA.

Csönd.

Irt: Lux Terka.

Az öreg méltóságos asszony egész delután zembeskedett az ágyában, hogy ő bizony felkel.

— Fel, fel, Mirkó, ha a fejed tetejére állsz is, fiam!

Mirkó — az Isten tudja, miért volt ő Mirkó — tul volt az ötven eszdeudón, a háta pupos, a hasa nagy, az orczái pufokok és ránczosak, a szeme kerek és a felső ajka olyan távol esett az orrától, mint valami ven fogatlan pópista papnak. S ez a Mirkó ellenkezett. Sőt gorombáskodott.

— Meg akar halni? — kérdezte kegyes, vékony hangon s két kezét a csipőjére tette.

— Nem, nem, Mirkó — csitította az öreg méltóságos asszony, — éppen azért akarok felkelni, hogy ne haljak meg.

Mirkó tovább gorombáskodott.

— Akkor huzza a dunyháját az orrára, hogy le ne fagyjon. Tudja a méltóságos asszony, hogy három nap óta egyre havazik és olyan hideg van, hogy az ember ha kimegy a levegőre, a nyál is megfagy a szájában?

— Jesszuská! Jesszuská! — sopánkodott a kicsi öszfeju asszonyka, de azért mint valami akaratos gyermek, az egyik kis vastag, kék eres, sárga lábát már kidugta a dunyha alól. — Ezt meg kell nézni, Mirkó, gyere fiam, huzzal az én szegény, csámpás lábaimra harisnyát. Jó meleg, szép harisnyácskát, Mirkó, meg a prémmel bélelt bársony topánkám. Micsoda topánkák azok, fiam! Elmehtének beuntük Kamcsatkába is, nem fáznék meg. Aztán add rám a vattázott szoknyámat, a flanellel bélelt pongyolámat, a rókamálos galléromat.

— Hát még mit? — kérdezte mérgesen Mirkó.

— Mást semmit, fiauskám, semmit. Na... már... már köhögök, fiam... segíts...

Visszaesett a párnákra és köhögött, köhögött a kis öreg asszony, hogy elkéült belé, s könnyel telt meg apró, kék szeme és az erek ujjnyi vastagságon kidagadtak homlokán.

Mirkó a fejet fogta, miközben hamarosan orvosságot öntött szájába, törülgette a szemét, arcját, amig csak elalult a köhögése. Akkor krétafehér arccal, faradtan esett vissza az öreg asszony feje a párnákra.

— Jaj, fiam, Mirkó! Jaj, fiam, Mirkó! — nyögdecsele.

— Soha se fogad szót, — dörmögte Mirkó, hol a feje alját, hol a dunnáját igazgatva az asszonyának. — Így igazán meghal. Hallja, most is hogy harangoznak valami halottnak?

Az öreg asszony hallgatózott és a fejet csóválta. — Ilyen sötétben is temetnek? Lámpa mellett, vagy fáklya mellett? Hallod, Mirkó, ez borzasztó!

Mirkó váilalt vont.

— Ha sok a halott! A biz a', hallja a méltóságos asszony, most is visznek az ablak alatt egyet. Na, hisz jó helyen is van ez a mi házunk, mondhatom. A temető szomszédságában. Gyönyörű szomszédság!

— Nem sokáig tart már, fiam, csak a tavaszig. A tavasszal elmegyünk innen. Hisz tudod, miért jöttem ide. Hogy közel legyek a legkedvesebb gyermekem sírjához... Hát a tavasszal... De most már igazán felkelek! Fel, fiam, fel, siess, nem tudom miért, de nagyon szeretnék most az ablakhoz ülni és kinézni az utcára... Nagyon, Mirkó, nagyon.

... Itt a lábam, hozd a topánkát...

Mirkó nem mert tovább ellenkezni és szó nélkül hozta a topánkákat. Megijesztette ez a lázas akarat, az asszonya hirtelen felhevült arca és nemsokára ott

ült az öreg méltóságos asszony, fülig bepólyálva, az ablak mellett.

Künn erősen havazott és a délután már alkonyatba ereszkedett. Az ablakból látni lehetett a temető hosszú kőfalát, s a kőfalon kimagasló magas márványkeresztek mintha csupa hóból lettek volna, csillogva, könnyedén illeszkedtek belé a szürke levegőbe.

— Istenkém! Istenkém! — sóhajtott az öreg asszony, s elfordította szemét a keresztekre, de azután megint csak oda nézett, s titokban elkezdte számlálni a keresztekét. — Kettő... négy... hat...

— Mit számlálgat? — kérdezte Mirkó.

Az öreg asszony nem felelt. Hol elkapta tekintetét a keresztről, hol megint csak odanézett, s keskeny, kis sárga, petyhüdt ajka egyre mozgott.

Mirkó a háta mögött ült.

— Hát persze — szólalt meg — fáklya mellett temetnek... Az ám, — s előre nyújtotta a fejét — ott, azon a dombon!... Ni, egész tisztán látni! Ott a pap is... Most füstöl a ministráns gyerek. Ej, be nagyon lobog a fáklya... Nézze, most eresztik le a koporsót... Egy asszony felemeli a karját, bizonyosan a felesége lesz a halottnak... Ni, most elhúzzák a sir mellől... Na, — és fejtől fájdalmasan leengedte Mirkó a mellére, s kezeit összekulcsolta az ölében — hát azért kiülőduunk keresztül ötven, hatvan, hetven esztendő, hogy belökjenek bennünket egy kutyának való, fagyos gödörbe? Bezzeg, hogy tisztogatjuk, dédelgetjük magunkat, s azután meglehet, hogy a koporsó szögét a szemünkbe, vagy a homlokunkba verik be... Kár embernek születni.

Az öreg méltóságos asszony hátra fordult, s ijedten nézett Mirkóra. Ránczos, kis arca olyan kék volt, mint a rókamálos pelerinje.

— A szemébe?... A szög?... Mirkó?

tendő. — Ennek módosításait az előterjesztendő törvény lesz hivatva megállapítani.

3. A közös hadsereg szolgálati kötelezettség teljesítése körüli törvényes kedvezménynek legfelső fokú eldöntése kizárólag a honvédelmi miniszterre bízassék és ezen kedvezmények odaitétele lehetőleg méltányos alapokra fektetessék.

4. Régi törvényeinkben is ismételtelen kifejezett kívánsága és senki által kétségbe nem vont jogos igénye a magyar nemzetnek, valamint a harczképesség lehető fokozása szempontjából eminens érdeke a hadseregnek is, hogy a magyar csapatok magyar tisztekkel láttassanak el és a nemzet fia a hadsereg vezetésénél megfelelő mértékben érvényesüljenek. Szükségesnek látjuk eunelfogva, hogy:

a) az 1868. évi augusztus hó 11-én kelt legfelsőbb kézirat értelmében a nem magyar csapatoknál szolgáló magyar honos tisztek magyar csapatokhoz helyeztessenek át;

b) a tisztképzés ügye akként fejlesszessék, hogy a magyar tisztek létszámában mutatkozó hiány fedezése s a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátása állandóan biztosítottassék.

E célból magyar ifjak számára fentartott megfelelő számú alapítványi helyek alkotása s a mennyiben szükséges az ország területén elhelyezett új képző intézetek felállítására, esetleg a honvédség képzőintézeteinek további kiépítése által — annyi magyar ifjunak tisztte való kiképzése biztosítandó, hogy a magyar tisztek száma a hadsereg tisztikarának minden ágazatában azon mértékben érje el, mely a magyar honos legénység számára nyáknak megfelel.

c) Ugyanazon célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztképző intézeteiben a tanterv akként módosítottassék, miszerint az intézetekben a tantárgyak jelentékeny részének tan- és vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly mérvben, hogy az ezekben belépő magyar ifjak előmenetelet a tannyelv ne akadályozza s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen bírják.

d) Az ország költségén felállítandó magyar alapítványi helyek, az ország határain kívül csak azon intézeteknél fognak adományoztatni, melyeknek megfelelő intézetek az ország területén nem léteznek. A miut pedig ilyen intézetek az ország területén felállítatnak, a megfelelő magyar alapítványi helyek ezen intézetekhez fognak áttétetni.

— Meglehet.

— És fáj az?

— Hisz már akkor nem fáj, — felelte Mirkó keserűen, — de mégis csak az ember szemébe lesz az a szög beverve. Az én szemembe.

Azt lehetett volna hiúni, hogy az öreg méltóságos asszony feje mindjárt leesik a nyakáról, úgy imbolygott jobbra-balra.

— És az én szemembe, Mirkó? — kérdezte.

Mirkó legyintett a kezével.

— A méltóságos asszony koporsóját kulccsal csukják majd le, nem szögekkel.

Hát azután, Mirkó?

— Mit azután?

— Hogy is lesz csak, fiam? Rám adjátok a fekete-selyem ruhámat, fejemre az ünnepi főkötőmet tesztitek, a szalóban fog állni a ravatal és én mindebből semmit se fogok látni.

— Nem; — felelt a kerek szemű, ostoba Mirkó nyugodtan. — De előbb meg fog halni. Az ágyában. Ravatalra csak azután tesztik.

— És mit gondolsz, Mirkó — s a négy kis hegyes foga elől össze-összeütődött az öreg asszony — hogy fogok meghalni! Hogy jön a halál?

Minden áldott nap lelkére kötötték Mirkónak a méltóságos asszony gyerekei, hogy sohase beszéljen neki a halálról, de hiába, mert Mirkónak ez volt a legkedvesebb témája.

— Hogy jön a halál? — szól és lehunyt a szemét.

— Hisz elmondtam én már ezt a méltóságos asszonynak sokszor.

— Igen, igen, de most is mond el, Mirkó.

(Vége köv.)

5. A magyar csapatok összes hatóságai a magyar hatóságokkal magyarul levelezzenek.

6. Az 1868. évi XXX. törvénycikknek Horvát-Szlávon országokra vonatkozó rendelkezései nem érintetnek.

7. Számos és fontos kérdés a véderőtörvény revisiója keretén belül lesz megfontolás alá veendő, ilyen mindennek előtt a két éves szolgálat, figyelemmel az ország pénzügyi helyzetére, — továbbá a békeleltetés törvényhozási megállapítása és a póttartalék contingentálása, valamint az egy éves önkéntesek esetleges második szolgálati évének törlése vagy szabályozása.

8. A párt fentartja azt az álláspontját, hogy a királynak jogában áll az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezér- és szolgálati nyelvét az 1867: XII t. cz. 11. §-ában elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján meghatározni.

A miniszterium politikai felelőssége, mint a korona minden tényére, erre is kiterjed és az országgyűlésnek törvényeszerű befolyása, mint minden alkotmányos jogra, erre nézve is fennáll.

Ezt az álláspontot a törvényhozás — korona és országgyűlés együtt — megáltoztathatja.

Vegyes hírek.

— **Emléknep.** A reformáció emlékére szép ünnepet rendezett a Bethlen-kollégium tanárkara f. hó 31-én. A 174-ik dícséret után Zajzon János vallás-tanár mondott vallásos bensőséggel telt szép imádságot. Emlékbeszédet Fogarasi Albert tanár mondott, melyben a reformáció okait és sokféle hatását meggyőzően fejtegette. Alkalmi költeményeket szavaltak lelkesen Enyedi Jenő VIII. g. o. és Csongvay Ferencz IV. o. kép. Énekeltek a különféle énekkarok; leghatásosabban a vegyes-kar adta elő Rakóczi imáját.

— **Eljegyzés.** Bokor Sándor, a Bethlen-kollégium volt tornatanára, eljegyezte Mike Béla m. kir. pénzügyőri szemlész kedves leányát. Lapunk munkatársának szívesen gratulálunk.

— **Márványbánya Branyicska-Bózon.** A budapest—arad—tővisi vasutvonal mentén, Déva és Marosillye közt, márványbányát nyitott dr. Téri Ödön gyulafehérvári kir. közjegyző. Az eddigi vizsgálatok és szakértői leletek megállapították, hogy a márványanyag tömörsége és vegyi összetétele kifogástalan. Alapszíne fekete, a mélység felé mind sötétebb ereszéssel; egészen olyan, mint a „Bleu belge,” melyet eddig Belgiumból drága áron (400 kor. köbmétere) importáltunk. Üdvözöljük a hazai nagyipar ezen újabb fejlődését; s a márványt ajánljuk az építésszek figyelmébe.

— **A földosztók.** Kolozsvárról azt jelentették a minap, hogy Uzd-Szent-Péter községben a román lakosság gyűlést tartott s borközi állapotban arról tanácskoztak, hogy miképpen osszák föl maguk közt a magyar urak földjét. Kólos vármegye alispánja most arról értesíti a lapokat, hogy Uzd-Szent-Péter községben a román és magyar ajku nép között a legbarátságosabb egyetértés uralkodik, szóval az a hír, hogy a románok gyűlésezenek s a magyar nemzet ellen agítalának, nem való.

— **Nagy idők tanuja.** Lichtenstein F. Lajos, a Pester Korrespondenz kiadója meghalt f. hó 30-án hosszú szenvedés után. Az elhunyt a szabadságharcz kitérősekor tüzér-kadét volt az osztrák hadseregben, de a harc hírére azonnal a magyar nemzeti ügy szolgálatába állott. A harcztérről Kossuth Lajos mellé rendelték futárnak, s a több nyelvet beszélő ifju sok jó szolgálatot tett. A szabadságharcz után Londonba menekült. Újságírói működését még az újabb alkotmányos korszak előtt kezdte meg; könyvatos újságot adott ki, a melyet a kormánykörök is bizalmukkal tüntettek ki és Lichtenstein bizonyos pozícióra tett szert. Hevvenegy éves kort ért el, és hét gyermeket hagyott hátra. Leányai közül Klára a kanadai Montreálban a Victoria College igazgatónöje, Georgette pedig Ausztráliában Peterson Franklin melbourni egyetemi tanár felesége; az ő leánya az ismert énekesnő: Lichtenstein Dóra is.

— **Uj zeneművek.** Nádor Kálmán, fővárosi zeneműkiadó, az elhunyt jeles népdalköltő dalaiból a második kötetet rendezte sajtó alá. Ez a kötet 50 szebbnél-szebb dalt fog tartalmazni. Benne lesz Dankó Pista 12 hátrahagyott és eddig kiadatlan dala. A kötet egy ábrándalakban ártit „Merengést”-t is fog tartalmazni, mely a jó

hírnevű művész, Gaál Ferencnek átírata s Dankó 4 szép dalát dolgozza fel halás és tetszetős modorban. A kötet karácsony táján jelenik meg. előfizetési ára, mely december 1-ig beküldendő: zongorára 3-50 korona, czimbalomra 3-50 korona, hegedűre 2-50 korona. Gaál „Merengés” című ábrándja külön is kapható zongorára 4 kor. bolti árral. Ezekon kívül a czég kiadásában nov.—decz. hónapokban két igen sikerült s már többször hatásosan bemutatott melodráma is jelenik meg: Mo'nár Katicza Dóczy Józseftől és Tárogtató hangok Fedor Gézától, mindkettőt megzenésítette Bihari Jenő. A Tárogtató hangok Török Irmának, a Nemzeti Színház művésznőjének nagyhatású kedvelt műsordarabja. A két melodráma zongora-kísérettel előfizetési ára 3-50 kor. (bolti ár 5 kor.). Az előfizetések decz. végéig Nádor Kálmánhoz (Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.) küldendők.

— **Biztosított próba.** Férj: „Mondj csak Emma, ha szerettel, miért utasítottál vissza először?”

Feleség: „Azt akartam látni, mit fogsz tenni?”

Férj: „Hátha szó nélkül kirohantam volna az ajtón?”

Feleség: „Igen ám, de az ajtó be volt zárva!”

— **Kemény bosszú.** „Mondja csak póstás — kérdi a kíváncsi házmesterné — az az öreg úr odafenn mindennap kap levelet; vajjon kitől?”

Levélhordó: „Egyszer összeveszttem vele. Azóta naponta maga magának ír egy levelező-lapot, melyet aztán a negyedik emeletre fel kell vinnem.” (Urambáty.)

— **Rákóczi-album** lesz az Egyetértés karácsonyi ajándéka. Minden előfizetőjének megküldi ezt a kiválóan érkezes könyvet, azoknak is, akik most lépek be előfizetők sorába. A Rákóczi-album a nagy idők nagy emlékeinek hű tükré lesz, a magyar irodalom jelesei irják és a legismertebb művészművek illusztrálják. De azonfelül, hogy a mostani időkkel oly hasonlatos historiai multat híven idézi föl az Egyetértés ebben az albumjában, nagyon érdekes szépirodalmi közleményekkel is gazdagítja. Már előre mondjuk, hogy az ország legnagyobb napjához valóban méltó ajándék lesz. Meglepetés az olvasók számára. Ismeteljük: az Egyetértésnek minden előfizetője megkapja. Az Egyetértés előfizetési ára egyenként egy hónapra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, félvévre 10 frt. Az ország mostohái: lelkészek, állami tisztviselők, tanárok, tanítók, jegyzők, városi, vasúti, postai hivatalnokok, magyar katonatisztek kedvezményesen áron kapják: egy hónapra 1 frt 20 kr-ért, negyedévre 3 frt 50 kr., félvévre 7 frt-ért. A Divatszalon, a ház albirójának olvasmányát, kivonatára szintén kedvezményesen, negyedévre 1 frt-ért kapja az Egyetértés minden előfizetője. Az előfizetési penzeket legczélsezerűbb postautalványon egyenesen a kiadóhivatalba (Budapest, Vármegye-utca 11.) küldeni.

— **Irtózatos tűz.** K. vidéki városban nemrég egy szeszgyáros háza kigyuladt. A tűzoltóság tilalma daczára a tulajdonos berohant a veszélyes tűzbe, hogy pénzesládját megmentse. A hatalmas lángok és a türethetetlen füst azonban nem engedték, hogy a kétségbeesett ember a ház hátsó részében levő lakószobájába behatolhasson. Vissza kell térnie és már-már ingadozik alatta a roskadó épület, midőn szerencséjére, kapaszkodás közben megakad az ajtóra szögezett levélsekretyében melyet kezében görcsösen tartva, lezuhant a földre. Az irtózatos tűz egész vagyonát elhamvasztotta s nem maradt egyebe, mint az a pár értéktelen üzleti levél, mely a levélsekretyében volt és köztük Török A. és Tsa bankház, — Budapest, VI., Teréz-körút 46 sz. — levele, mely egy megújítási sorsjegyet tartalmazott. Még alig tert magához az óriási csapás hatása alól, midőn azon kellemes hírt hozta a tűz által szerencsétlenné tett és tönkrement gyárosnak a táviró, hogy a furcsa módon megmentett sorsjegy megyerte a 600.000 koronás nagy jutalmat.

— **Az osztályosorsjáték játékterve.** Most, hogy a magyar kir. szab. osztályosorsjáték tizenkettedik sorsjátéka véget ért és már legközelebb megkezdődik a tizenharmadik sorsjáték: a közönség nagy érdeklődéssel fogadhatja az osztályosorsjáték hivatalos játéktervének közzétételét. Mert ebből a tervből az világik ki, hogy összesen száztizezer sorsjegy közt 14.459.000 koronát sorsolnak ki, s hogy a nyeremények száma akkora, hogy minden második sorsjegy egynek-egynek okvetlenül jutni a kell. De tekintélyes a nagyobb nyeremények száma is és impozánsan nagyok a főnyeremények és a jutalomdíj. Ennek a játéktervének köszönheti az osztályosorsjáték az ő nagy elterjedését és népszerűségét, valamint azt a bizodalmat is, a melyet iránta a közönség tanusit.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

TÜZIFA ELADÁS.

Van szerencsém a nagybesült
vevőközönség szíves tudomására juttatni, hogy a **Szt.-Király-utcai faraktárban** első minőségű

hántott tölgy
és szintén első minőségű **bükkfa**
kapható.

Teljes tisztelettel
KLEMM PÁL.

438 1-1

GYÜMÖLCSFÁK.

Őszi ültetésre ajánlunk minden fajtájú gyümölcsfát, nagy készletek a legjobb fajtákból **tömeges ültetésre. Diszfák, gyümölcs-termő-cserjék, bogoygyümölcs, díszövény, gyönyörű gömbölyű akácok, gyümölcsujdonságok, alapozások** stb. — Kizárólag a legjobb minőségű, egészséges gyökerű növényeket küldenek a megrendelőnek. A jó minőségért kezeséget vállalnak. Gyümölcsparlak és kerti berendezések elvállaltatnak. Felvilágosítás gyümölcsügyekben díjtalan.

== Katalogus ingyen és bérmentve. ==

FISCHER és TÁRSAI faiskolák,
NAGYENYED. 300 8-10

Sz. 4676—903. közig.

Hirdetmény.

Nagyenyed város közönsége tulajdonát képező úgynevezett alsó és középső, egyenkint 3—3 kövű lisztelő vízi malmait, továbbá a város vásárvám és piaci helypénzszedési joga 1904. január hó 1-től kezdve három egymásután következő évre nyilvános szó és írásbeli árverésen bérbe fognak adatni.

Az árverés a két malomra 1903 évi november hó 9-ik napjának d. e. 9 órájára, a vásárvám és piaczhelypénzszedési jogra pedig ugyanazon nap d. u. 3 órájára a városház közgyűlési termébe tüzetik ki.

Kikiáltási ár:

1. Az alsó malomra évi - - - - - 3925 kor.
  2. A középső malomra évi - - - - - 5600 "
  3. A vásárvám és piaci helypénzszedési jogra évi - - - - - 8400 "
- Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzül letenni.

Miről érdeklődők azzal értésittetnek, hogy a részletes feltételek a városi kiadó hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyenyeden, 1903 évi október 21-én.

Sándor Jenő,
polgármester h.

439 1-2

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1903. november hó 19. és 20-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók.

Budapest, 1903. évi október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV. TÁRS.

NAGYENYED.

KÖNYVDAI MŰINTÉZET.

PORKAPSZULAGYÁR.

DOBOZÁRUGYÁR.

Mindenemű DOBOZÁRUT (CARTONNAGE) u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

Égyes szerzők, említtettek és gyártók részére külön árúlisták juttatnak, amelyekben a gyártásukra előírt árakat és a készletük állapotát is megismerhetik.

Készít:

műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben továbbá postacsomag és üveg-czímkeket, pecsétjegyeket, rajzleveleket, porkapszulákat, papírzsákokat, kötőzöppapírokat és mindennemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Első kézből: a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban

Első magyar hangszergyár

villamos erőre berendezve.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, hadseregszállító

a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárban készült összes
= rez-, fa- és vonós-hangszerket. =
Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvalák,
klarinetok, trombiták és czimbalmok.

Tárogató ára 30 frtól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekar teljes felszerelése olcsó arban, előnyös fizetési feltételek mellett. 303 7-19

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

JAVÍTÁSOK
spezialis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós-hangszernek a legújabb találmányu hangfokozó gerendával, melyért garantiát vállalok.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő. mely bérmentve megküldetik.

Képviselek kerestetnek.

TAKARÉKOS HÁZIASSZONYOK!!

Női ruhákat, minden divat szerint

könnyen lehet készíteni az

idomítható derek-vágó készülékkel

a nélkül, hogy előzetesen a szabást tanulni kellene. Ez a készülék minden termethez igazítható.

Egy készülék ára utánvétellel
3 korona

Minden kultur-államban törvényileg védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal
SOPRON.

Képviselek kerestetnek.
430 2-10

Nagyenyeden és vidékén

LUKÁCS VILMOS

a m. kir. szabad.

OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

főelárusítója

bankházának osztálysorsjegyei kizárólag csak nálam kaphatók.

Megrendelések posta útján a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett teljesíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Girner J. József fűszerkereskedő
Nagyenyed.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
à 12.— kor.	à 6.— kor.	à 3.— kor.	à 1.50 kor.

413 4-6

Számos elismerés és
bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JOZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett

csakis mindig

a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

Sz. 923—1903. tkvi.

Hirdetmény.

Kisenyed község telekkönyvei határtagositás folytán átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §. a és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlések keresetüket hat hónap alatt vagyis **1904. évi május hó 1-ik** napjáig bezárólag ezen telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak esetében, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis **1904. évi május hó 1-ik** napjáig bezárólag ezen telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket ezen telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az **1904. évi május hó 1-ik** napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azon feleket, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is esatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
Vizaknán, 1903. szeptember 20-án.

Korinsky,
kir. bíró

429 2-3

Fahamut

veszünk bármilyen mennyiségben **30 literenkint 10 fillérért.**
Átvétel minden vasárnap délután **Tövis-utca 19** szám alatt.

FISCHER és TÁRSAI faiskola
NAGYENYED. 420 2-2

Nagyenyedi kiségitő takarékpénztár p.-t.

Alaptőke: **300.000 korona.**

Tartalékalap: **100.000 korona.**

Eltogad betéteket évi **5%-ra.**

Előnyös kölcsönt nyújt betáblázásra

Kereskedelmi váltókat **6%-al** számítol le.

Váltókölcsönt **6 1/2%-ra** ad.

Nyitva minden hétköznap délelőtt **9-12 óráig.**

Kiváló szerencse Töröknél!!**Felülmulhatatlanul**

kedvez főurudánk a szerencse. Rövid idő alatt **12 millió korona** nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban is a

3 legnagyobb nyereményt és pedig

a **605.000** koronás nagy jutalmat az **57080.** számú sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a **74366.** „ „
a **90.000** „ „ a **109780.** „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt.
A most következő magy. kir. szabadalmazott **13. osztálysorsjátékban** újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget.

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000.** 1 nyeremény **400.000.**
1 a **200.000.** 2 a **100.000.** 1 a **90.000.** 2 a **80.000.** 1 a **70.000.** 2 a **60.000.** 1 a **50.000.**
1 a **40.000.** 5 a **30.000.** 3 a **25.000.** 8 a **20.000.**
8 a **15.000.** 36 a **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztály sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt — **75** vagy kor. **1.50**; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy kor. **3.—**;
¹/₂ „ „ „ **3.—** „ „ **6.—**; ¹/₁ „ „ „ **6.—** „ „ **12.—**;

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.
Hivatalos tervzet díjtalanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

— f. é. november hó 19-ig —

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a **huzás e napon kezdődik.**

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főurudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46a. I. fiók: Váci körút 4a.**

II fiók: **Muzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54a.**

Rendelőivel levágandó. **Török A. és Társa** bankháza Budapest

Kérlek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben) A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint Nagyenyeden, Főtér 3 szám alatt létező

férfi, fiu és gyermek kész-ruhák

valamint férfi divat üzletemben az **őszi és téli** idényre mindenféle különlegességek teljes választékban megérkeztek. Ugyazintén

saját szabóműhelylyel

rendelkezem, hol a mai kornak megfelelő szabászt tartok, kinek munkája minden magas izlésű igénynek megfelel.

Továbbá raktáron tartok dus választékban mindenféle hazai és valódi angol gyapju szöveteket, férfi-, fiu- és gyermek-ruhákat, városi bundákat, valamint elismert **jó minőségű, kizárólag kézimunka**, hazai gyártmányú női-, férfi-, fiu- és gyermek cipőket.

Becsés pártfogását kéri teljes tisztelettel

BERKOVITS BÉLA

NAGYENYED, Főtér 3. szám.

426 2-*

Szolid árak és pontos kiszolgálás.

Bel- és külföldi nagy szövet raktár.

Nagy raktár női-, férfi- és gyermek-cipőkben.

Előfizet

helyben házba

pos

Népsz. évre

Fél évre

Egy évre

Egyes szám

Hird

-centiméter

40k és gyáros

ben

Nyitl tér

Gróf T

tették a

országgy

házban a

dig, ha a

badelvápa

is a reme

Köztdo

lenzeki pa

érintkezés

irányának

nem a ki

Ugy er

lenzékkel

közö javas

kerületek

vonatkozó

intenzív b

pontból, h

sik kerül

lasztók sz

bol is, ho

véseivel a

szembesz

zás eszme

leges viss

Targyal

sításaról

mar. Min

utána ped

Tény a

szükség v

netesen h

hazabesze

alkotások

tési vitát

minden tá

a bizotts

az ország

— Ha

csolta v

mikor a

hogy mi

szer, mi

mikor

olyan,

hangja,

czek ül

netes n

és vala

séggel

pillanat

cseleke

vább,

egy kot

visszajo

A ki

fennaka

jávai u

veréb.

— M

— M

magána

feküdjé

egész n

szal a

egy ko

Az ó

s amik

azután

van. E